

ticky vystihuje duševní hnutí dospívajícího člověka, tady neobyčejně citlivé dívky. Taťjana reaguje na odpovědi, kterých se jí dostalo — studentka medicíny jí doporučuje prostudovat učebnici fyziologie, sousedka připomíná ženské postavy z literárních děl. „Ano, četla jsem, ale to bylo kdysi... A bylo to tak doopravdy?“ Taťjana pocituje aktuální potřebu odpovědi na svou otázku. Když jí matka odpoví, že má nezdravé zájmy, namítá: ve škole se učíme algebru, snad se mi v životě k něčemu hodí. Ale přesto — matematikem nebudu, zato budu ženou a vdám se, a proto musím milovat. A znovu ta aktuální potřeba odpovědi.

Čteme-li u nás — např. v Mladém světě — dopisy takhle mladých lidí, pak se doopravdy ptají. U Jakimkinové je žádost po poznání sublimována do literárního tvaru, dopis je velkým otazníkem a zároveň výmluvnou charakteristikou nejen toho, kdo se ptá, ale přímo i nepřímo jeho generačních druhů. A v tom je pro nás mimořádně zajímavý. aá

Imaginární svět

Docentka Eva Syřišťová vydává v Mladé frontě knihu, která má v naší nejčerstvější produkci psychologické a psychiatrické literatury zvláštní místo: kdybychom trvali na vymezení tématu, mohli bychom říci, že autorka předkládá populární monografii o schizofrenní psychóze. Ale proč ji vydává zrovna v Mladé frontě? To je právě podstata osobitosti tohoto svazku. Vnější důvodem k zařazení do edičního programu mohl být fakt, že kniha rozebírá projevy a příčiny onemocnění, které svými kořeny sahá do dětství a často se výrazně manifestuje mezi 15.—25. rokem. Mnohem důležitější důvod k tomu, aby Imaginární svět vydala zrovna Mladá fronta, je však dán autorskou koncepcí: Syřišťová píše s velkým vnitřním zaujetím (podobně jako třeba psycholog dr. Jiří Mrkvička) a snaží se přiblížit „pozitivní chápání psychické choroby jako obranného mechanismu, nebo dokonce jako spontánního pokusu osobnosti o uzdravení“.

Jak případně poznamenává v doslovu ke knize docent Miloš Procházka: „Zatímco bychom pokládali za správné zachytit postižené v pádu a zhojit ránu, reaguje jejich okolí mnohdy tak, že prohlubuje izo-

laci nemocného, protože mu nerozumí. Přispívá tím k jeho stržení do víru bludných představ a hluboké osamělosti...“

S velkým citovým přízvukem prezentované věcné poznání pomáhá tedy mladému čtenáři dvojnásob: zasvěcuje ho do poznatků dnešní dynamické psychopatologie, dokumentuje tvrzení přesvědčivými lidskými osudy i výtvarnými projevy postižených osobností. Ale to je příliš chladně pochopený důsledek četby — to, co vykládá Syřišťová, nelze přijímat jenom jako zajímavá fakta a souvislosti vědního oboru. To všechno totiž směřuje k hlubším etickým cílům, provokuje mladého čtenáře — který je na to zvláště citlivý — k zamyšlení nad kvalitami lidských vztahů a nad perspektivou člověka mezi lidmi.

V tomto smyslu je Imaginární svět kniha, jež probouzí, jež ruší snad ještě dožívající představy o normalitě a abnormálních projevech, kniha, která mluví ke kořenům lidského štěstí. Osudy mladých lidí (většinou nepříznivě ovlivňované už v dětství) promlouvají, varují i vybízejí. Autorce poskytla její velká zkušenost podmínky k vytvoření skutečného díla z oblasti literatury faktu. aá

Špatná čeština...

Pod názvem Špatná čeština studentů uvažuje v Učitelských novinách (12/1975) doc. dr. Fedor Soldan o příčinách faktu, že mladí lidé přicházející na vysoké školy neznají dobře pravopis a i jejich mluvená řeč je „okázale nedbalá“. Podle Soldana jsou příčiny tohoto jevu mnohé, závažné však jsou dvě, „odklon od četby“ a potom — nedobrý stav výuky na ZDŠ.

Nehodláme v tomto časopise zevrubně posuzovat kvalitu školní výuky, ale pokud doc. dr. Soldan mluví o „odklonu od četby“, domníváme se, že podstata věci je možná jinde. Děti nečtou málo, zato však čtou povrchně. Zážitek z četby možná obohací čtenářovu paměť o nový příběh, o novou fabuli, rozhodně však ho neobohatí ve vnímání stylistických odstínů, natož pak ho neutvrdí ve vědomostech o pravidlech českého pravopisu. Ostatně existence duplicitních tvarů a fakt, že v oběhu jsou knihy upravované podle různých verzí pravidel, k žádné stabilizaci nepřispívají. Jistě, školská výuka není zdaleka bezvadná — ale